

M E G H Í V Ó

Idén 75 éve született és öt éve ment el Grendel Lajos szlovákiai magyar író, egyike annak a kevés alkotónak, akik a felvidéki magyar irodalmat regionális jelentősége fölé emelték. Eredeti látásmódja, fanyar ironiája, gondolkodásmódja, stílusa összetéveszthetetlen. Grendel több műfajban alkotott maradandót: regényei, elbeszélései, esszéi, tanulmányai, irodalomtörténete egyaránt kiemelkedő, sőt megkerülhetetlen teljesítmény. Műveit több nyelvre lefordították, így szlovákra is; írásai két nemzeti irodalomban is hatottak.

Grendel termékeny alkotó volt, életművének kiadása megkezdődött (idén jelentek meg egybegyűjtött novellái az MMA Kiadó gondozásában).

Az életmű értékei közé tartozik változatossága: a klasszikus modernség folytatójaként rá termékenyítően hatott a posztmodern irány – miközben egyedülálló mesélőkedve, atmoszférateremtő képessége távolról Mikszáthtal is rokonítja.

Az indulás korszaka a csehszlovák szocialista rendszer körülményei közt egyértelműen sajátos művészi ellenzékiiséget jelentett. Ez 1989-ben rövid politikai szereplést is magával hozott, de Grendel nem vált „politikus íróvá”, erről gondolkodásának eredendő függetlensége döntött. Szabadságeszménye nem fért össze semmiféle kirekesztéssel, a magyar irodalmat az utóbbi évtizedekben megosztó törésvonalat sem tudta elfogadni. Írói törekvései az olyannyira hiányzó párbeszédet, békés újraegyesítést szolgálták. Gondolkodásában a magyarság értékekre való nyitottságot, a klasszikus szabadságeszményhez való ragaszkodást és nagyvonalú európai tájékozódást jelentett.

Halála után az ilyenkor gyakran szokásos fél-felejtés következett, de Grendel a magyar irodalom olyan értéke, akinek szellemi jelenléte változatlanul nélkülözhetetlen. Ezért kezdeményezte az MMA Művészetelméleti Tagozata az emlékéét elevenné tenni szándékozó konferenciát.

GRÓH GÁSPÁR
irodalomtörténész,
az MMA Művészetelméleti Tagozata
levelező tagja,
a konferencia egyik szervezője

A Magyar Művészeti Akadémia
tisztelettel meghívja Önt
a Művészetelméleti Tagozat által szervezett

Grendel Lajos-émlékkonferenciára

IDŐPONT:
2023. szeptember 20. (szerda), 10:00–17:00

HELYSZÍN:
Pesti Vigadó,
a Magyar Művészeti Akadémia székháza
(Budapest V., Vigadó tér 2.)
Makovecz terem

A belépés díjmentes, de regisztrációhoz kötött.

A regisztrációs felület az alábbi linken érhető el:
<https://forms.gle/8o9eFurU6UtfjmYe9>

A KONFERENCIA RÉSZLETES PROGRAMJA

Levezető elnök: **SOLYMOSI-TARI EMŐKE** zenetörténész,
az MMA Művészetelméleti Tagozatának vezetője

Megnyitás, köszöntő

10:00 **SOLYMOSI-TARI EMŐKE** zenetörténész, az MMA Művészetelméleti Tagozatának vezetője

Az emlékkonferencia bevezetője

10:10 **TEMESI FERENC** író, az MMA rendes tagja
Egy barátság hordaléka

Ki volt Grendel Lajos?

10:30 **TÓTH LÁSZLÓ** író, irodalom- és művelődéstörténész, az MMA rendes tagja
Grendel Lajos – Napló- és önéletrajzi töredékei tükrében

10:50 **KAROL WLACHOVSKY** műfordító, irodalomtörténész, pedagógus, diplomata
Grendel Lajos szlovák fogadtatása

11:10 Hozzászólások

11:25 Kávészünet

Grendel, az író

11:45 **GRÓH GÁSPÁR** irodalomtörténész, az MMA levelező tagja
Egy posztmodern realista – Grendel Lajos novellisztikája

12:05 **KOLOZSI ORSOLYA** tanár, kritikus,
az MMA Művészeti Ösztöndíjprogram ösztöndíjasa
Grendel Lajos Szemérmes beszámoló egy álom közepéről című művének taníthatóságáról

12:25 Ebédészünet

A KONFERENCIA RÉSZLETES PROGRAMJA

Levezető elnök: **GRÓH GÁSPÁR** irodalomtörténész, az MMA levelező tagja

13:45 **BALLA KÁLMÁN** nyugalmazott könyv- és lapszerkesztő
Jelentésrétegek a Bukott angyalok című Grendel-regényben

14:05 **PÉCSI GYÖRGYI** irodalomtörténész, szerkesztő, az MMA rendes tagja
Csehszlovákia (Dél-Szlovákia) 1968-as magyar megszállása Grendel Lajos és Nagy Gáspár műveiben

14:25 Hozzászólások

A gondolkodó Grendel

14:40 **ELEK TIBOR** irodalomtörténész
Grendel Lajos, az irodalomtörténész

15:00 **FILEP TAMÁS GUSZTÁV** történész
Az „üres rítussá” kopott hagyomány ellen

15:20 Kávészünet

15:40 **MÓRO CZ GÁBOR** tanár, irodalomtörténész
Provincia és nagyvilág (A közösségi „sajátságosság” értelmezése Grendel Lajos esszéisztikus írásaiban)

16:00 **FALUSI MÁRTON** költő, író, irodalom- és eszmetörténész
A politikai közösség konstitúciója Grendel Lajos regényeiben

16:20 Hozzászólások

Zárszó

16:35 **GRÓH GÁSPÁR** irodalomtörténész, az MMA levelező tagja

A konferenciát szervezte:

GRÓH GÁSPÁR irodalomtörténész, az MMA levelező tagja

PÉCSI GYÖRGYI irodalomtörténész, szerkesztő, az MMA rendes tagja

TÓTH LÁSZLÓ író, irodalom- és művelődéstörténész, az MMA rendes tagja